

Harkinnanvaraisten palkattomien virka- ja työvapaiden kannustinjärjestelmä 2026

Harkinnanvaraisten palkattomien vapaiden käyttöön kannustetaan järjestelmällä, jossa viiden päivän mittaisesta palkattomasta vapaasta palkitaan yhdellä palkallisella vapaapäivällä. Viiden palkattoman päivän pitäminen välillä maanantai - perjantai lasketaan kokonaisen viikon sijaan viiden päivän vähennyksenä palkkaan. Näin ollen eroa ei synny sen osalta, pitääkö vapaapäiviä yksittäin vai kerralla. Kannustinmallin mukaisia palkattomia vapaita voi käyttää enintään kymmenen päivää, jolloin palkallisia palkkiovapaapäiviä kertyy korkeintaan kaksi. Kannustinjärjestelmän mukaisia harkinnanvaraisia palkattomia vapaita saa käyttää koko henkilöstö kaikissa työyksiköissä, joissa se ilman sijauskustannuksia on mahdollista.

Kannustinjärjestelmän tarkoituksena on tarjota työntekijöille joustoja esim. yksityisasioiden tai perheasioiden hoitamiseen, auttaa työssä jaksamisessa ja tuottaa säästöjä henkilöstökustannuksiin ja tasapainottaa osaltaan kaupungin taloutta.

Ehdot kannustinjärjestelmän mukaisten palkattomien vapaiden myöntämiseen:

- Palkkakustannuksia tai muita kustannuksia ei saa tulla palkattomien vapaiden aikana sijauskustannusten tai esim. lisävastuupalkkioita edellyttävän määräyksen vuoksi.
- Työjärjestelyt on sovittava hyvissä ajoin etukäteen esimiehen kanssa edellä mainitut seikat huomioiden.
- Ko. palkattomien vapaapäivien antamiseen tulee työyksiköissä suhtautua myönteisesti eli anottuja vapaapäiviä ei saa kieltäytyä antamasta, jollei siihen ole erityistä syytä.
- Työnantaja ei voi yksipuolisesti peruuttaa tässä yhteydessä myönnettyä palkatonta vapaata ilman työehtosopimuksen mukaista perustetta.
- Palkattomien vapaiden hakeminen perustuu vapaaehtoisuuteen.
- Palkattomien vapaiden pitäminen ei saa johtaa siihen, että vuosilomia jätetään säästöön.
- Osa-aikaisen henkilöstön kannustinvapaapäivien laskennan soveltaminen voi osa-aikaisuuden toteutustavasta riippuen olla teknisesti erittäin vaikeaa ja estää palkattoman vapaan käyttämisen.
- Kannustinjärjestelmän mukaiset palkattomat vapaat eivät vähennä vuosilomakertymää.

Kannustinjärjestelmän mukaisista palkattomista vapaista myönnetään palkkioksi ylimääräisiä palkallisia vapaapäiviä siten, että viiden päivän mittaista pidettyä palkatonta jaksoa kohden saa yhden ylimääräisen palkallisen vapaapäivän. Kannustinjärjestelmän mukaista vapaata voi pitää kalenterivuoden aikana enintään kymmenen päivää, jolloin palkkiovapaita voi kertyä enintään kaksi päivää. Palkaton virka- tai työvapaa voidaan pitää joko yhtäjaksoisesti tai yksittäisinä päivinä, kuitenkin niin, että poissaolot eivät missään tilanteessa aiheuta sijaiskustannuksia, vaikeuta kohtuuttomasti työtä ja noudattavat tämän ohjeen mukaisia ehtoja. Palkkiovapaat tulee pitää saman vuoden aikana kun ne on ansaittakin.

Kannustinjärjestelmän mukaiset palkattomat virka- ja työvapaat haetaan Sarastia365 HR-järjestelmässä koodilla **730 Palkaton virka/työvapaa säästösytyt**. Lisäksi tekstikenttään merkitään "kannustinmallin mukainen palkaton vapaa". Esimies merkitsee toteutuneet palkattomat vapaat hakijan lomakkeeseen. Huom. kahdelle kalenteriviikolle yli viikonlopun menevät kannustinmallin mukaiset palkattomat virka- ja työvapaat haetaan ja myönnetään kahdessa jaksossa niin, että viikonloppu (ja myös mahdolliset arkipyhät) jäävät pois välistä (esim. ke-pe ja ma-ti). **Palkkiovapaa haetaan koodilla 720 Palkallinen vapaa säästösytyt**. Esimies pitää kirjaa palkattomista vapaista ja pidetyistä palkallisista kannustinvapaapäivistä.

Työtilanteen niin salliessa palkattomien vapaiden käyttäminen myös kannustinjärjestelmän ulkopuolella on mahdollista. Näiden vapaiden laskenta ja vaikutukset palkkaan, vuosilomaan ja muihin asioihin toteutetaan työehtosopimuksen mukaisesti.